

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rei Christianae Apvd Iaponios Commentarivs

Trigault, Nicolas

Avgvstae Vindelicoꝝ, 1615

De Nostrorum Domicilijs in Regno Chicugem. Capvt XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68745](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68745)

*De Nostrorum Domicilijs in
Regno Chicugem.*

CAPVT XI.

IN hoc regno duæ sunt nostrorum sedes altera in vrbe Facata, regni metropoli, altera in oppido Aquizuqui. in priore sacerdotes è nostris duo cum socio, in altera vnus cum adiutore suo rem curat Christianam, præter quos vtrouque sunt Alumni, alijq; de more huius Ecclesiæ, administri. De Neophytis vniuersim nihil habeo. quod instituti memor addam consuetis. Ethnici in superiore toto triennio quingenti quinquaginta, in altera posteriore sexcenti adulti omnes, in Christo renasci voluerunt: sed nunc ad singularum sedium res peculiari memoria dignas sermonem conuertamus.

Huius Regni Dynasta, tametsi rem in suis regnis permittit Christianam, eam tamen vult ex imperatoris edicto intra vulgus contineri, nec eam permittit, quantum potest, in militarem ordinem, in quo est omnis Iaponum Nobilitas, penetrare. Ergo egit, vt Christi Religionem Nobilibus aliquot viris eriperet, varijs eos artibus ad defectiõnem à Christo sollicitans: verùm tanta fuit in impetu sustinendo Nobilium Neophytorũ animositas, vt bene longam orationẽ postularet, si eiusdẽ argumenti complurima exempla diducere placeret potius, quàm in vno alteroq; duntaxat, prælibare.

K 4 E mi

E militum ordine nobilem in paucis atque copiosum Dynasta, & iam aliàs sæpe victorem, his quoque temporibus per cuniculos aggressus est euertere. nam cum ipse repulsam veritus, illius notam ferre nollet, alio instigatore vti videretur voluisse, è pueris honorarijs vnus Neophytum capta occasione sic compellauit. Si te Dynasta noster inter solemnes epulas oblato sua manu ferculo ita aggrederetur: age mei causa fidem eiura Christianam, & mecum in Patria religione conspira, & huius rei præmium, accipe oblatum tibi propria Domini tui manu ferculum, quid ad hæc esses responsurus? Sane, inquit vrbanius sed constans Neophytus, honorem reijcere, videretur inurbanum, itaque in mediam aulam irrumperem, ac me palam pubertenus nudarem, & amputandas ceruices pronocii præberem, aut corpus illi meum ad quæuis supplicia permitterem, nec aliud illi responsum exhiberem; Ita plane constans Neophytus dum victoriæ spem pugnaturis eripuit, ipsius etiam se pugnae molestia liberauit.

Non in Dynastas solum sese Neophyti fortes præbuere, sed in Deos manes impetum fecere, tam impune quàm etiàm feliciter; Ethnicis è spectaculo stuporem ac vanos inanum numinum metus collecturis. Triginta & amplius leucas ab hac Metropoli distat Insula quædam deserta, in ea sanum est, cuius indigetem Deum

Deum Cami vocant, loci tutelarem, eo vsque tenacem rerum suarum, vt nemo credatur impune quicquam tota Insula exportare. Id fanū habet vnum sacrificulum, ad cultum inhospitali Deo procurandum. hic vt gratiam ab Dynasta aucuparetur, nihil dubitauit Numinis sui thesauros prodere, & Dynastam ad eos rapiendos incitare. Et quoniam cupiditati nihil est sacrum, nihil difficile aut periculosum: Ethnicus alioqui Dynasta, nihil dubitauit avaritiam Insularis monstri ad sua lucra conuertere; quæque tot annis intacta fuerant sibi vindicare. Verum audacis in Deos facti non erat procliue ministros reperire. Ethnicis enim reuerentiam Numinis, periculi metus concitabat. Ergo aptissimi visi sunt Deorum contemptores in hanc rem administri, quibus si res bene cederet, Dynasta ad se quæstum aduerterat; Sin vera essent, quæ de idolo ferebantur, sacrilegij pænam in Christianos auerterat. In eius erat obsequio Hieronymus, qui aquid hunc Dynastam alio regno pulsus in fidei causa exulabat, & magnas opes tenui censu permutarat. Eum Dynasta huic operi admouet, non illibentem & lætum, quod odij sui in simulacra explendi, factam sibi ab Ethnico Principe videret facultatem; intelligebat etiam hoc facinore non parum rei Christianæ auctoritatis accessurum, cum illius vim aduersus fallacem numinum imbecillitatem euulgasset.

K 5 gasset.

gasset. Soluit igitur in Insulam asperrimo caelo, & alienissima eius capessendi tempestate, ad quam è longinquo explorandam sereni aëris nitida facies exigebatur. Ex itinere occurrit alia Insula, ibi dies aliquot commoratus. cum socijs æquè Neophytis omnibus Hieronymus, dum dissipatæ nubes solem aperirent. Hæc mora dedit occasionem anxietatis Ethnicorum superstitioni varia spargendi, dum fingerent singuli, quæ euenire posse viderentur. Verum Insulam tenuit, peragrauit: sanum ingressus, quæ voluit effodit, rapuit, extulit, indigete Deo fortasse dormiente. æris maximè vim magnam attulit, & alia quæque optimè placuissent, aut in Nauigium euehi potuissent. Exceptus est à Dynasta perhumanè, & idem luculentè collaudatus. Quo factò inhospitalis Dei graues iræ pro somnijs habitæ imposterum, & bene ratiocinantibus hoc vno factò, dictum videri potest: ex vno disce deos omnes nec enim in ceteris Dijs plus virium, aut in reliquis sacrificulorū comentis plus reperitur veritatis.

1610. Non solum Diuina vis Neophytos ab inanibus idolorum minis liberauit, sed eadem benignitas domesticos etiã nostros infortunijs ad prodigij speciem eripuit. In vico qui ædi nostræ ac ædibus proximus est, excitatur incendium, illud ventus infeliciter secūsus in ædes nostras recto cursu, deferebat, & iam ita vicinum erat,

erat, ut ædium nostrarum, pars iam arde-
re videretur. In domesticorum paucitate nullū
erat præsidium, nullumq; aliud in humana ope
reliquum videbatur, sed clemēs Dominus hanc
nostrorum ex optimis sedem vnam, conserua-
uit, nam subito ingens Neophytorum atq; Eth-
nicorum turba ad opem ferendam accurrit. In
ijs erant viri nobiles, qui cum vniuerso suorum
comitatu concurrerant: sed neq; in ijs satis fuis-
set præsidij, Nisi Dominus ipse auxiliatricē dex-
teram porrexisset; nam qui educit ventos de
thesauris suis, cum iam iamque domus nostra
& Templum arsurā viderentur, ventum auertit
in partem contrariam, à quo repulsi flammarū
vortices in fauillas, quas fecerant rediēre. Nec
quicquam è rebus nostris vel minimum atti-
gēre. Quam ob rem nostri cum Neophytis in-
gentes liberatori Domino gratias retulēre.

Pulchrum est Neophyti de filioli sui salu-
te solliciti facinus. Iuuenis Nobilis atque copi-
osus in Christi fidem transierat, sed ita, aucto-
re quodam alio, viro Nobili, amico suo atqui
Ethnico, se gerebat, velut ab ea recessisset, in
panam ac salutem immissa videtur illi fu-
isse filioli ægritudo, qui etiam primoge-
nitus erat; ad extrema iam infantulus de-
uenerat: Tum parens, qui reuera fidem
ex animo nondum planē deposuerat omnem,
cinctus

cinctus propinquis ijsque Ethnicis omnibus, nobilem suæ fidei professionem fecit, nam in mediam se mulierum complorantium turbam immittens, filiolum è matris vlnis eripit, quæ quidem supra omnes in profanos ritus erat propensa; tum accepta aqua eum coram omnibus, conceptis sacris verbis, quæ quondam ex Patre ad similes euentus didicerat, baptizauit. Intellexit mater & reliqui quid ageret, & eiulatus duplicat, quod iam puerum sciret esse Christianum, & Deorum recentes ex inopinato facinore iras vereretur. Sed Muliebrem luctum saluti filij posthabuit, quem sine dubio cælis, vt ita dicam, intrusit. Eius cadauer clam ad Patrem misit, vt illud Christiano loco ac more terræ mandaret; quod & fecit: ipse quoque hoc præclaro facinore in alia omnia mutatus, Patrem adijt, cum Ecclesia redijt in gratiam, spondens deinde meliora.

1611. Ita parens filij salutem, quam per ætatem ipse non poterat, procurauit. Quæ sequitur supra ætatem se euexit puellula quædam sexennis, Ethnica illa Ethnicorumque parentum filia, iam è diurno morbo periclitata, & quoniam eius parentes diuersas sectas profitebantur, vt scirent ad quam sectam illius funus pertineret; ex ea quærunt, paternam an maternam sectam sequeretur? Respondit puellula, neutram. Quid igitur

igitur? Christiana fieri vis? ita subiecere parentes Ethnici nescio qua ex causa, nam ipsi præter Christianum nomen aliud nouerant: plane nihil. Sed quoniam Deus hanc sibi animulam elegerat, eam consequendæ salutis ei etiam inscie expedijt occasio: nam, afflata sine dubio numine, respondit: planè se velle fieri Christianam. Id toties ab utroque parente sciscitante repetitum, vt demum Neophytum quendam reddiderint certiozem, qui lætus offerri sibi hanc Diuinæ gloria propagandæ occasioem, in eadem nostram aduolauit, & secum magna festinatione adduxit, qui morientem pro captu instrueret atque elueret; quo factò intra paucas horas puellula in cælum euolauit. Ea res ita utrumque parentem permouit, vt difficile fuerit eos continere, quin vnâ cum filia baptizarentur, sed admoniti longiorem ab adultis & valentibus institutionem exigì, postea cum vniuersa domo, omnino septem in Christo renati, in eandem tandem legem conspirarunt. In quodam Ethnicorum pago Dæmon Ethnicam puellam grauitè tyrannica possessione torquebat. Misella cum nusquam leuamen inueniret, nescio à quo inducta, vt in domum Neophyti cuiusdam pergeret, qui propinquus erat heri puellæ etiam Ethnici, fortasse ibi lenimen inuenturam, eo se contulit. Res mira! quamdiu puella in Neophyti domo commorabatur, ab importuno

tuno

runo hoste planè libera respirabat: si quando ad Ethnicum herum redibat, ex integro se velat Dæmoni torquendam dabat. Quare mire stupebant Ethnici, & legis Diuinæ vim prædicabant.

Felicius eadem res cecidit Neophytæ puellæ, nam à Dæmonio ita vexabatur, vt tamen herus arbitraretur ægritudine correptam, qua ex causa varia ei pharmaca, nullo operæ fructu adhibuerat. fortè eò venerat Neophyta mulier religiosa & pia, ea intellexit Dæmonem esse non morbum, ergo sacri agni ceram sibi ereptam, è puellæ collo suspendere parat. Non tulit Dæmon vim sacri sigilli, nec mulieris fidem. Ergo exclamat, facesceret mulier cum hoc amuleto, se mox egressurum. Imo vero ait mulier, vt mox egrediaris, hac ego te ratione vrgeo, ergo magna fide sacrum pignus eius collo circumduxit, & eam simul lustrali aqua consperfit. Nec plura: suauiter obdormiuit, ac deinde cum euigilasset, sana & incolumis sensit se dæmonem excussisse.

Eiusdem aquæ lustralis vsus, varijs morbis attulit sanitatem. sed nec hoc vnus est cælestium prodigiorum modus. In quadam huius regni ditione Neophyti Ethnicis permixti degunt: Exijs, si quis æger est, solemne est rogare vnum alium quem ex Neophytis, qui religiosior habetur, vti sacram Deiparæ coronam nixis coram cruce genibus decurrat: quo facto ægri ferè sanitatem consequuntur, ad stuporem eorum, qui hæc audiunt Ethnicorum,

Maiori

Maiori etiam admiratione omnes perculit heroicum viduæ Neophytæ factum. Ea est Nobilis Matrona viri primarij quondam vxor, qui præmatura morte ereptus viduam eam in ætatis flore reliquerat. Post eius mortem variæ tentata fuit eius pudicitia à quodam, qui quæ promittebat, aut quæ minabatur, re ipsa præstare nullo negotio poterat. Verùm illa Christianæ pudicitia laudem omnibus prætulit, & exilium omniumq; fortunarum suarum & filiorum iacturam ei posthabuit. Tametsi ad duo aureorum millia summa redditus annui peruenirent. Miacum ergo se conferens, iuxta ædem nostram comparato sibi domicilio, quæ Domini sunt, cum filijs enixe curat, magno toti Iaponiæ puritatis exemplo. Sed nunc ad aliam sedem transeamus.

1609. Aquizuqui sacerdos vnus cum socio alijsque rei Christianæ administris de more cõsedit, quorum industria reliquis non inferior, frugem quoque non pænitentiam demessuit. Sed à communibus encomiorum formulis, ad peculiaria facinora, rei que Christianæ statum descendamus. Eum non mediocriter concussit mors Christiani Toparchæ Curunda Soiemondono, quem Christiano nomine annales aliqui Michaëlem, alij Ludouicum vocant, vtroque fortasse nomine insignitum. Eius præclara in rem Christianam merita, superiorum

rum annorum monumenta sæpe celebrarunt, quæ nihil opus modò est, à superiorum annorù memoria repetere, illius mortem breuiter persequemur. Venerat è regnis Quanto, quò paucis ante natalem Domini diebus negotiorum causâ concesserat, & ita venerat, vt beneficijs & honoribus auctus à Dynasta diceretur, sed attritis tantopere viribus, vt longiorem vitam minimè permitterent. Ergo ad extremum in morte certamen, vt vixerat accuratè, ita sese cæpit studiosè comparare. itaque toto ægritudinis cursu, peccatis animum sæpius expiauit, & à sacerdote nostro, qui in eius sacellulo intra arcem sacris operabatur, angustissimum viaticum accepit, nulla re alia ita se recreans, aut ægritudinis molestias leniens, vt sacrorum librorum lectione, & apta de lectis capitibus commentatione; quæ omnia tanto pietatis sensu excipiebat; vt lacrymas sæpe non teneret. vna re maximè anxius quòd multas, de Deo bene merendi, occasiones neglexisset. & quoniam Aquizuqui: seu cæli inclementia, seu medicorum inscitia, nullum leuamen reperiēbat, visum est huius regni Dynastæ, propinquo ipsius, vt Meacum deferretur, vbi enim medicorum Iaponensium industria florere creditur. Ita factum est, sed quoniam eam ægritudinem extremam sibi fore in animum induxerat, Dynastæ commendauit, vt dictionis suæ Neophytos, eâ libertate frui sine-
ret, quæ

ret, quâ se vivente gaudebant, & vt annuos census suos in filios partiretur: vtrique petitioni annuit Dynasta, imo fidem suam Chirographo volens obligavit, idque Chirographum in nostri sacerdotis manibus deposuit. qua re maiorem in modum exhilaratus, in manibus quoque filij sui testamentum reliquit in hanc sententiam; vt si pro filio suo haberi vellet, Christianam fidem tueretur ipse ac fratres reliquos duo, eum asseclis vniuersis; qui secus fecisset, in hæreditatis partem ne veniret, & familiæ commercio arceretur. His ita constitutis, Miacense iter arripuit, & Voracam peruenit pridie illius diei, quæ solemne ieiunium aperit, sed ita consumptis viribus, vt quiete potius quàm itineris agitatione indigeret. rursus apud nostrum ibi sacerdotem peccata deposuit, & sacros Cineres cum vniuerso famulatu suscepit, inde Miacum diei itinere peruenit, & nihil prius illi fuit, quàm peccatis denuo, eodem quo venerat die, animum exonerare: postridie verò post auditū Missæ sacrificium viaticum cælesti pane refectus accepit. & die deinde insequenti ad extremum agonem sacro est oleo delibutus. Interim hora mortis instabat, euocatis igitur denuo nostris, eorum hortatu, fixis in Christi de cruce pendentis effigiem oculis, de peccatis perfectū illum dolorem concipiens, totus animo contrebatur. vltima hæc eius verba, dum Neophytū

L compel-

compellaret, fuisse scribuntur: si salutem vis-
 sequi, pietatem sedulo sectare, diuinaque præ-
 cepta obserua, nulla enim est alia ad salutem via.
 Deinde medicum Ethnicum itineris comitem
 ita est allocutus: ego te sapius ab erroribus ab-
 ducere conatus sum, nunquam hactenus au-
 diuisti, nihil dubito quin hoc ipso momento fi-
 dem eorum, quæ tibi sum dicturus, impetratu-
 rus sim. sanctè tibi affirmo, pro eo in quo me-
 des statu, te salutem non nisi in Christiana fide
 reperturum: eam ut complectaris, auctor sum
 vel maximè. & ipse facturum se recepit, quibus
 dictis, aliud nullum tempus habuit, nisi ut in-
 ter efferenda sacratissima IESU ac MARIAE
 nomina quàm pacatissimè expiraret. Et quon-
 iam testamento sanxerat, uti cadaver suum
 Nangasaquium ad communem Christianorum
 sepulturam deferretur, ut communibus pluri-
 morum suffragijs potiretur, Meaco elatum est,
 & ex itinere in hanc ditionis suæ Metropolim
 magno suorum comitatu delatum; eique mag-
 no apparatu in æde nostra, quam suis olim sum-
 ptibus erexerat, est parentatum: & tantus con-
 currentium Neophytorum Ethnicorumque
 conuentus fuit, ut mortales ad decies mille ac-
 currisse referantur. denique Nangasaquium de-
 fertur, ibique, pro suis in Ecclesiam meritis, fu-
 nebri apparatu excipitur, & dolentiū luctu co-
 honestatur.

Eius

1610. Eius morte propinquus regni Dynasta ex Chirographo fidē liberans, illius censum ac ditionem omnem in Curunda Nagatadono, Paulum eius primogenitum annos viginti natum transtulit. Is iam dudum obses fuerat illius in Iendo vrbe, quæ omnes omnium Dynastarum totius Iaponiæ, obsides habet, qua in vrbe quamdiu moratus est, semper se similem Patri filium gessit. Euocatus igitur ab huius loci Dynasta, consobrino suo ad adeundam Parentis hæreditatem, in itinere certas ab eo leges accepit, in quas iurare opus erat, si vellet in parentis censum ac dignitatem venire: harum legum caput vnum erat, vt fidem Christianam eiuraret. Sed bonus iuuenis, qui prius patriam pietatem quàm hæreditatem acceperat, coram moderatore suo affirmavit æque Neophyto, se cæteros articulos exactè seruaturum, vnum qui fidem Christianam eiurandam iuberet, nec posse nec velle suscipere. neque hoc, ait, ipse Iaponiæ summus Imperator à me unquam extorquebit, tametsi instaret; eoque nomine me male mulcetaret. ad hæc moderator mirè lætus intulit gratulor hæc tuæ firmitati, sancteque affirmo, me licet hæctenus tibi obsequutus fuerim, teq; tenerrimè educarim, nunc tamē si Christi fidem eiurares, etiam cum incredibilem meo dolore quod te ita amarim, desererem te, L. 2. ad cæteris.

cæterisque omnibus spreto me in Nangasaquir
ensem urbem reciperem, ibique raso capite, to-
tam vitam in euerrenda parentis tui sepultura
tranfigerem, & ad eam salutis meæ negotium
procurarem: sed quoniam aliter omnino se res
habet, tibi que certum est in patria religione per-
manere, iam tibi mihi que gratulor, ac spondeo,
studiosius etiam quam prius me tibi obsecutu-
rum. His moderatoris sermonibus animatus
Paulus, institutum iter prosequitur, & ad hoc
regnum peruenit. Vbi licet eum Dynasta de de-
serenda fide per se nunquam compellarit, ma-
xima tamen regni primorum pars, qui hanc do-
mini sui nouerant voluntatem, vt ei gratum fa-
cerent, apud Paulum super ea re acriter instite-
runt, è parentis censu ac Dynastæ dignitate, gra-
tia, similibusque, argumentorum, momenta
expromentes: quibus ita respondit, vt spem ex-
emerit omnibus, ipsique Dynastæ, ad quem om-
nia referebantur; Cumque ex his propinquus
genere Dynasta facile coniectaret, quo ipse eri-
am successu inuicti iuuenis animum tentaret;
durum cepit arbitrari, & propinquitatis, & of-
ficiorum titulo permotus, quæ obses in eum diu
præstiterat, omni iuuenem censu ac dignitate
spoliare. Quod cum sensere primores, denuo
Paulum vrgent, vt in gratiam benemeriti de se
Dynastæ, qui tantum de suo cederet, ipse quoque
non nihil de fidei retinendæ rigore remitteret,
ac se

ac semel saltem diceret, se illi renunciare, facturus postea quod liberet, ipso Dynasta conueniente, ne aliqua Patrij censûs aut dignitatis parte non sine ignominia priuaretur. Sed fortissimus pugil eâdem quâ prius constantiâ omnem à se dissimulationem reiiciens: malo inquit, pauper quàm defector videri, nec solum censum vniuersum, sed etiam vitam, Christi fideique causa positurus; rogare se igitur, ne super ea re vanos sermones iterarent. Qua ex re Ethnici repulsi obstupuerunt, ac Neophyti in spem venerunt fore, vt in eo non minus præsidij quàm olim in parente reperirent. His ita transactis, ad parentis ditionem adeundam se contulit, & primum celebribus exequijs Parenti, Ecclesiastico ritu, parentauit: vtque non plus haberent pompæ quàm vtilitatis, multa liberalissimè in pauperes erogauit: capitis damnatos è vinculis exemit. Post hæc clientes suos seriò admonuit, viderent ne quid res Christiana caperet detrimenti, ac ne quid minùs quàm viuo parente suo, floret, inquisiuit etiam, ecquis ea in re tepidior videretur? Is etsi ex officio in vrbe Facatenti aulam Dynastæ cogitur sequi, tamen vt Neophytis clientibus exemplo præiret, & vt maioris hebdomadæ cætus, sua præsentia cohonestaret, huc se retulit, nec vnquam vel officijs Diuinis vel supplicantium pompæ defuit, quin ipse quoque se in flagellantium cætus immittens, a-

eriter in seipsum sauebat. Nihil denique omisit eo tempore, quod reliqui pietatis studio factitabant, proinde illius exemplo permulti deprauatos mores, cum vitæ innocentia commutarunt. & quoniam ipse Diuinæ Maiestati fidem tam arctè seruauit, Diuina quoq; munificentiâ, quæ se vinci non patitur, effecit, vt neque eum posthac ad deserendam fidem Dynasta propinquus hortaretur, neque remitteret quicquam de gratia sed augeret, eum enim sibi in generum elegit, coniugali fide illi iungens nobilissimam virginem, cum numeroso comitatu, quam ipse sibi in filiam adoptarat. Ad hæc eum suo loco in nescio quod Imperatoris obsequium ablegauit, quod nihilo minus habitum est priorè dignitate: alijs eum insuper auxit favoribus, è quibus omnes intelligunt, omnem illi parentis ditionem in solidum restituendam.

1611. Verum vt res mortalium instabiles esse solent, non diu his Ecclesia præsidijs exultauit, nam hoc ipso tempore luctuosa mors spes futuras iuuenis intercudit. Is enim quod esset animosus, propria manu famulum aggressus est interficere, qui ita merebatur. Et eum quidem obtruncauit, sed non satis sibi cauit ab eius, quem obtruncauerat famulo, à quo in ultionem heri sui, Paulus ipse est quoque interfectus, sed ita vt tempus habuerit de peccatis

catas dolendi, pœnitentiæque sacramentum in-
clamandi; quanquam id ille non est assecutus,
prius enim quàm Pater adesse potuisset, iam
spiritum exhalarat. eius morte in hoc regno
planè extincta familia Ludouici parentis eius,
tam insignis in Christiana fide retinenda vel
augenda Neophyti, & cum ea simul perije
spes nostra, qua eum sperabamus parentis
imitatorem & firmam huius Ecclesiæ basim
fore.

Sed nunc alia pauca de alijs Neophytis
commemoremus. Eadem quoque constantia
eluxit in Christianis fœminis, quibus pudore
simul ac fidem impij eripere conabantur.
Ethnicus quidam ancillam suam Christianam
eamque coniugij legibus alligatam, ad stuprum
solicitabat, sed ea nunquam adduci se passa
est, vt consentiret, sed Christiana lege, sese
casta virago tuebatur. herus vbi hæc audiuit,
intellexit fidem illi prius eripiendam, quàm
pudorem, cuius firmitas in fidei stabilitate fun-
dabatur. Iubet igitur ei renunciari vt Christo
nuncium remittat: sed illa nihilo minus deser-
tionis, quàm impudentiæ scelus detestata,
in vtroque Christianæ vitæ instituto sibi con-
stabat: instat herus iterum iterumque ac sæ-
pius nunc rationibus, modò promissis, alijs
blanditijs, nec rarò etiam minis: verùm nul-
la re potuit viraginis animus expugnari.

L 4 qua

quæ bis victrix vtriusque virtutis palmam ab Ethnico scortatore reportauit. Is enim vbi iam tentasset omnia, impium certamen coactus omisit. Aliquot etiam aliæ in eadem castitatis causa similem victoriam de impuris sollicitatoribus reportarunt, quas nec blanditiæ, nec minæ, nec in pectus adacti mucrones à proposito pudoris auerterunt, quâ suâ constantiâ cum impudentiam ipsam in ruborem dedissent de fæda libidine triumpharunt.

1611. Nec in enormibus solùm constantia delictis enituit, eadem firmitate quædam quæ leuiora videri poterant, reiecta sunt. Neophytus quidam cum loci Governatore austero admodum, & nostræ legis hoste epulabatur, & forte dies erat, quo Christianis legibus carne vesci est nefas: is cum appositis vesceretur, iussus est carnem sumere, nec iussus solùm, sed etiam per vim ingesta in os propè cogebatur, additis minis, nisi ea vesceretur, fore vt & officio & patria pelleretur. Verùm Neophytus respondit, non hæc se solùm sed etiam vitam ipsam in hac causa libenter positurum. ea responsio fregit hostem, & vim inferre parantem compressit.

Nec in his tantum Diuinæ prouidentia ratio Neophytos naturâ valentiores effecit: verùm etiam Dominus in omni prope negotiorum genere

nere Neophytos videtur adiuisse. Ex ijs quidam senex surdus erat, cum fidei nostræ capitibus imbueretur, itaque vix ea in aures admiserat, quæ ad baptismum suscipiendum necessario requiruntur: filium idem habebat Neophytum, à quo alebatur, eum nescio qua ex causa exulare contigit. Ergo cū aliam nullam sustinendæ vitæ rationem haberet, in propinquorum suorū, sed Ethnicorum domum commigravit, à quibus aliquot annorum, quos ibi transegit, spatio continuo ad Christi fidem eiurandam sollicitabatur, sed supplevit in eo gratia naturæ defectū, nam sibi perpetuo similis, fidem retinuit. Incidit tandem in lethalem morbum, quo tempore permisit. Dominus, vt filius opportunè ab exilio rediret, Is & propinquorum impia consilia, & parentis morbum audiens, eum in domum suam abducit, & sacerdotem ad eum, si fieri posset, expiandum, accersuit. res mira! qui tot annos obsurduerat, repente perfectè audire cæpit: ergo repetitis ex integro doctrinæ Christianæ prælectionibus expiatisque peccatis ad mortem sese seriò comparavit. Cum iam propè loquendi facultas eum defecisset, intermortuis vocibus nurum accersit, eique dicit se magno perfusum gaudio, naturæ concedere, quod nescio quam Nobilissimam matronam coram conspiceret, & alium nescio quem ad eius latus, quorum conspectu recreatus, mortis acerbiter

L 5 minimè

minimè reformidabat: atque ita quietissimè in domino obdormiuit, spectatoribus gaudium, & tam sanctæ mortis desiderium relinquens.

Agricola quidam Neophytus domum ab agro sub noctem redibat: ex itinere obuium habuit spectrum, nescio quod, à quo graui ictu ad terram afflictus, semianimis vluque loquendi destitutus, remansit, deinde se colligens, ægrè domum peruenit: vbi hoc auditum est à nostris, missus est, qui ad eum deferret B. Patris nostri Ignatij sacrum reliquiarum pignus, quo recepto paulo post loquendi vim recepit, nec ita multo post planè conualuit. quod cum is qui missus fuerat aduertisset, ipse quoque solito religiosius eundem Parentem nostrum colere cepit, cuius meritis ac intercessione deinde assererebat se duplici, quâ tenebatur, ægritudine liberatum: Alij etiam ægri permulti in puluerem redactis floribus, qui sabbatho sancto, ad lætitiæ demonstrationem, initio solemnis sacrificij sparguntur, ijque epotis salutem inueniunt, & clemens Dominus cum eorum fide ac pietate conspirat.

Rei Christianæ in Regno Ciconio status.

CAPUT